

Alkotmánybíróság

1535 Budapest, Pf. 773.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg

- a) a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény
 - 6/D. §. (1) bekezdés „a szálláshely-minősítésre vonatkozó” szövegrészének,
 - 6/D. §. (6) bekezdésének,
 - 6/J. §-ának,
 - 8/A. §-ának,
 - 12.§. (1) bekezdés f) pontja „továbbá a szálláshely-minősítő szervezetet és a szálláshely-minősítés rendjét, valamint a nemzetközileg általánosan elfogadott kritériumok közzétételét” szövegrészének,
 - 12. §. (4) bekezdés a) pontjának, valamint
- b) a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló 239/2009. (X.20.) Korm.rendelet
 - 4. §. (1) bekezdés „*minőségi, műszaki és szolgáltatási*” szövegrészének,
 - 4/A. §-ának,
 - 5. §. (3) bekezdés „*valamint érvényes szálláshely-minősítéssel.*”,
 - 5. §. (6) és (7) bekezdésének,
 - 6. §. (2) bekezdés e) pontjának,
 - 7/A. §. (3) bekezdés utolsó mondatában „*a szálláshely-minősítéssel kapcsolatban felmerült szakkérdésekben elsősorban a Magyar Turisztikai Minőségtanúsító Testület Nonprofit Kft.-t*” szövegrészének,
 - a 7/A. §. (6) bekezdés b) pontjában az „*és a szálláshely-minősítő szervezet elektronikus felületén közzétett*” szövegrészének,
 - 12. §. (1) bekezdés d) pontjában az „*és minőségi fokozatba sorolását*” szövegrészének,
 - 13. §. (1a) bekezdésének,
 - 21. §-ának,
 - 21/A. §-ának,
 - 21/B. §-ának, valamint
- c) a szakterületek ágazati követelményeiért felelős szervek kijelöléséről, valamint a meghatározott szakkérdésekben kizárólagosan eljáró egyes szakterületeken szakvéleményt adó szervekről szóló 282/2007. (X.26.) Korm. rendelet 3. számú mellékletében foglalt táblázat 14. sorának

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/ 0 0 4 9 2 - 0 / 2022
Érkezett:	2022 FEBR 17.
Példány:	1
Melléklet:	5 db
Kezelőiroda:	5 ¹

alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt, továbbá

- d) állapítsa meg, hogy a Magyar Turisztikai Minőségtanúsító Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (továbbiakban: szálláshely-minősítő szervezet) által közzétett, szálláshelyekre vonatkozó kritériumrendszer és útmutató, valamint eljárásrend kötelező erővel nem rendelkezik, továbbá
- e) vizsgálja meg, hogy van-e helye hivatalbóli eljárásban annak megállapítására, hogy a Kormány mulasztásban megnyilvánuló alkotmány sértést követett el, amikor a Kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 12. §. (1) bekezdés f) pontjába foglalt felhatalmazásnak nem tett teljeskörűen, tartalmilag megfelelő módon eleget, vagyis nem állapította meg a szálláshely-szolgáltatási tevékenység részletes feltételeit.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A támadott jogszabályok pontos megjelölése, a tényállás rövid ismertetése

A támadott jogszabályok pontos megjelölése

1.1 A Kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. tv. (továbbiakban: Kertv.) érintett rendelkezései:

„6/D. §. (1) Szálláshely-szolgáltatás csak a Kormány rendeletében meghatározott, a szálláshely-minősítésre vonatkozó rendelkezések megtartásával és a kereskedelmi hatóság részére történő szálláshely-üzemeltetési bejelentést követően folytatható.”

„6/D. §. (6) A szálláshely-minősítés Magyarországon az állam hatáskörébe tartozó tevékenység. A szálláshely-minősítést az állam a Kormány rendeletében kijelölt szálláshely-minősítő szervezet útján látja el, a nemzetközileg általánosan elfogadott és közzétett kritériumok alapján.”

„6/J. §. A szálláshely-minősítési eljárással kapcsolatban benyújtott panasz elbírálása

6/J. § (1) Az a minősített szálláshely, amelyre nézve a szálláshely-minősítési eljárás jog- vagy érdeksérelemmel jár, az eljárással kapcsolatban panasszal fordulhat a szálláshely-minősítő szervezet vezetőjéhez.

(2) A szálláshely-minősítő szervezet tevékenysége ellen benyújtott panaszt a szálláshely-minősítő szervezet vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.

(3) A panaszt a szálláshely-minősítési eljárás lezárását és a minősítésnek a szálláshely általi megismerését követő nyolc napon belül lehet előterjeszteni.

(4) Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvényben meghatározott elektronikus ügyintézés szabályai alkalmazásának nincs helye a panasz elbírálása során.

(5) A szálláshely-minősítő szervezet eljárása ellen benyújtott panasz elbírálása esetén nincs helye sommás eljárásnak.”

„8. §. *A szálláshely-minősítés körében alkalmazott díjszabás*
8/A. § (1) *A (2) bekezdésben meghatározott kivétellel a szálláshely-minősítő szervezet által lefolytatott egyes igazgatási jellegű szolgáltatásokért és közigazgatási hatósági eljárásokért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni a szálláshely-minősítő szervezet részére.*

(2) Szálláshelyenként az első szálláshely-minősítési eljárás ingyenes.”

„*(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy)*

12. §. (1) bekezdés f) *a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeit – ide nem értve a magánszálláshelyen és az egyéb szálláshelyen az egy naptári éven belül szálláshely-szolgáltatás céljára felhasználható napok számát –, a szálláshely-üzemeltetési bejelentés rendjét és feltételeit, valamint a szálláshelyek nyilvántartásának személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, a szálláshely-szolgáltató tájékoztatási és adatszolgáltatási kötelezettségeit, az adatszolgáltatás rendjét, a jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket, továbbá a szálláshely-minősítő szervezetet és a szálláshely-minősítés rendjét, valamint a nemzetközileg általánosan elfogadott kritériumok közzétételét, (rendeletben állapítsa meg.)”*

„*(Felhatalmazást kap a turizmusért felelős miniszter, hogy)*

12.§. (4) a) *az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben a szálláshely-minősítő szervezet által végzett azon igazgatási jellegű szolgáltatások és közigazgatási hatósági eljárások körét, amelyek lefolytatásáért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni, továbbá a fizetendő díj mértékét, valamint a fizetésre vonatkozó egyéb szabályokat; (rendeletben állapítsa meg.)”*

1.2 A szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló 239/2009. (X.20.) Kormányrendeletet (továbbiakban: Korm.rendelet) érintett rendelkezései:

„3. §. (3) *A Kormány a Kertv. 6/D. § (6) bekezdése alapján a szálláshely-minősítési tevékenység ellátására a Magyar Turisztikai Minőség-támúsító Testület Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot (a továbbiakban: szálláshely-minősítő szervezet) jelöli ki.”*

„4. § (1) *Szálláshely-üzemeltetési tevékenység csak olyan szálláshelyen folytatható, amely megfelel azon szálláshelytípus szerinti minőségi, műszaki és szolgáltatási követelményeknek, amely tekintetében a szálláshely-szolgáltatási tevékenységet folytatni kívánják.”*

„4/A. § (1) *A szálláshely-szolgáltató a szálláshely üzemeltetési tevékenység bejelentését megelőzően, valamint az első minősítést követően háromévente köteles a szálláshely-minősítő szervezet vizsgálatát és értékelését kérni, a*

szálláshelytípusra vonatkozó követelményekhez igazodó minőségi fokozatba sorolás érdekében.

(2) A szálláshely-minősítési eljárás szabályai minőségi, műszaki és szolgáltatási szempontrendszerre a szálláshely-minősítő szervezet elektronikus felületén kerülnek közzétételre, mely alapján a szálláshely-minősítő szervezet vizsgálja különösen a szálláshely műszaki állapotát és felszereltségét illetve a nyújtott szolgáltatások színvonalát.

(3) A szállodák esetében nemzetközileg általánosan elfogadott főbb kritériumok a többi szálláshelytípus esetében is figyelembevételre kerülnek.”

„5. §. (3) A szálláshely-szolgáltatás olyan szálláshelyen folytatható, amely rendelkezik szálláshelykezelő szoftverrel, valamint érvényes szálláshely-minősítéssel.”

„5. §. (6) A szálláshely-minősítő szervezet jogosult a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ üzemeltetőjét megkeresni a szálláshelynek a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központban történt regisztrációjának ellenőrzése érdekében.

(7) A szálláshely-minősítő szervezet a minősítés eredményét átadja a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ részére.”

(A bejelentéshez mellékelni kell)

„6. §. (2) e) a szálláshely-minősítő szervezet által kiadott minősítő dokumentumot.”

„7/A. §. (3) A jegyző a nyilvántartásba vett szálláshely-szolgáltatót – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – 6 évente legalább egy alkalommal hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi. A jegyző, ha a hatósági ellenőrzés eredményes lefolytatásához az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény alapján indokolt, szakértőként a szakterületek ágazati követelményeiért felelős szervek kijelöléséről, valamint a meghatározott szakkérdésekben kizárólagosan eljáró és egyes szakterületeken szakvéleményt adó szervekről szóló 282/2007. (X. 26.) Korm. rendelet 4. §-a alapján a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központtal való csatlakozással kapcsolatban felmerült szakkérdésekben elsősorban a Magyar Turisztikai Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaságot, a szálláshely-minősítéssel kapcsolatban felmerült szakkérdésekben elsősorban a Magyar Turisztikai Minőségtanúsító Testület Nonprofit Kft.-t rendeli ki.”

*„7/A. §. (6) A (3) bekezdés szerinti hatósági ellenőrzés során a jegyző a (4) bekezdésben foglaltakon kívül kiemelten vizsgálja azt, hogy
b) a szálláshely megfelel a bejelentésben foglalt szálláshely-üzemeltetési tevékenység e rendeletben foglalt és a szálláshely-minősítő szervezet elektronikus felületén közzétett feltételeinek.”*

„12. §. (1) bekezdés

[A szálláshely-szolgáltatási tevékenységet folytatókról vezetett nyilvántartás (a továbbiakban: szálláshely-nyilvántartás) – a Szolgtv. 26. § (2) bekezdés a)–d) pontjaiban meghatározott adatokon túl – tartalmazza:]

„d) a szálláshely-szolgáltatási tevékenység típusának megjelölését és minőségi fokozatba sorolását,”

„13. §. (1a) A szálláshely-szolgáltató a szálláshely-minősítésben bekövetkezett változást követően, valamint a szálláshely-minősítés megújítása során kiállított, a 6. § (2) bekezdés e) pontja szerinti dokumentumot haladéktalanul köteles megküldeni a jegyzőnek.”

„21. § E rendelet 2021. december 31-én hatályos szabályait kell alkalmazni az első szálláshely-minősítő szervezet általi szálláshely-minősítés megtörténteig azon 2021. december 31-én már nyilvántartásba vett szálláshelyek esetén, amelyek teljesítették a 21/A. § szerinti kötelezettségüket.

21/A. § (1) A 2021. december 31-én már nyilvántartásba vett szálláshelyek esetén az első szálláshely-minősítést szálláshelytípusonként az alábbi időpontig szükséges igényelni a szálláshely-minősítő szervezettől:

a) szálloda szálláshelyek esetében 2021. december 31-ig;

b) panzió szálláshelyek esetében 2021. december 31-ig;

c) kemping szálláshelyek esetében 2022. június 30-ig;

d) üdülőháztelep szálláshelyek esetében 2022. június 30-ig;

e) közösségi szálláshelyek esetében 2022. június 30-ig;

f) egyéb szálláshelyek esetében 2023. január 1-ig;

g) magánszálláshelyek esetében 2023. január 1-ig.

(2) Ha a szálláshely rendelkezik a szálláshely-minősítő szervezet elektronikus felületén közzétett típusú, érvényes tanúsító védjeggyel, az (1) bekezdésben meghatározott időpontig köteles regisztrálni a szálláshely-minősítő szervezet elektronikus felületén, és az érvényes minősítést igazolni a szálláshely-minősítő szervezet felé, aki ezt köteles elfogadni.

21/B. § A szálláshely-minősítő szervezet a szálláshely-minősítési igények elbírálását 2022. január 1. napján kezdi meg.”

1.3 A szakterületek ágazati követelményeiért felelős szervek kijelöléséről, valamint a meghatározott szakkérdésekben kizárólagosan eljáró egyes szakterületeken szakvéleményt adó szervekről szóló 282/2007. (X.26.) Korm. rendelet érintett rendelkezései:

(3. számú mellékletében foglalt táblázat)

„14. Szálláshely-minősítéssel kapcsolatban felmerült szakkérdés Magyar Turisztikai Minőség-tanúsító Testület Nonprofit Kft.”

A tényállás rövid ismertetése

1.4 Az egyes törvényeknek a turizmus-vendéglátás ágazatot érintő stratégiai célú módosításáról szóló 2021. évi XCVIII. törvény módosította a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (továbbiakban: Kertv.) egyes paragrafusait, és ezzel bevezette a szálláshelyek kötelező minősítési rendszerét. A Kormány a Kertv. felhatalmazása alapján 501/2021. (VIII.18.) Korm. rendelettel módosította a

szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló 239/2009. (X.20.) Kormányrendeletet, továbbá a szakterületek ágazati követelményeiért felelős szervek kijelöléséről, valamint meghatározott szakkérdésekben kizárólagosan eljáró és egyes szakterületeken szakvéleményt adó szervekről szóló 282/2007. (X.26.) Korm.rendeletet, mely módosításokkal beépítésre kerültek az eredeti rendeletbe a szálláshely-minősítéssel kapcsolatos új rendelkezések.

- 1.5 2022. január 1-vel a 239/2009. (X. 20.) Kormányrendelet – a nyaralóhajó szálláshelyek kivételével - már nem tartalmazza a különböző szálláshely-típusokra vonatkozó részletes feltételeket, amelyeket egyébként 2021. december 31-ig az 1. számú melléklete tartalmazott, hanem csak annyit, hogy *„meg kell felelni azon szálláshelytípus szerinti minőségi, műszaki és szolgáltatási követelményeknek, amely tekintetében a szálláshely-szolgáltatási tevékenységet folytatni kívánják”*. A Korm.rendelet rendelkezik arról, hogy szálláshely-szolgáltatás olyan szálláshelyen folytatható, amely rendelkezik érvényes szálláshely-minősítéssel.
- 1.6 2022. január 1-jétől csak olyan szálláshelyet lehet nyilvántartásba venni, amelyik előzetesen eredményesen átesett a minősítési eljárásán. A 2021. december 31-én már nyilvántartásba vett szálláshelyeknek – szálláshely-típusonként eltérő időpontokban – regisztrálniuk kell a szálláshely-minősítési eljárásra. Magánszálláshelyek esetében a regisztrációra nyitva álló határidő 2023. január 1.
- 1.7 A szálláshelyek minősítését a Kertv. 6/D. §. (6) bekezdésében állami hatáskörbe tartozó tevékenységnek minősítette, mely tevékenységet az állam a Kormány rendeletében kijelölt szálláshely-minősítő szervezet útján látja el, a nemzetközileg általánosan elfogadott és közzétett kritériumok alapján.
- 1.8 A Kertv. felhatalmazta a Kormányt - egyebek mellett – hogy a szálláshely-minősítő szervezetet és a szálláshely-minősítés rendjét, valamint a nemzetközileg általánosan elfogadott kritériumok közzétételét rendeletben állapítsa meg.
- 1.9 A felhatalmazás alapján a Kormány a szálláshely-minősítő tevékenység ellátására a Magyar Turisztikai Minőségtanúsító Testület Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot (továbbiakban: szálláshely-minősítő szervezet) jelölte ki.
- 1.10 A szálláshely-minősítő szervezet 2021. szeptember első napjaiban www.szallashelyminosites.hu honlapján közzétette az egyes szállástípusokra irányadó minősítési kritériumrendszert, s amely az első közzététele óta már több alkalommal változott (5. szám alatt a 2022. február 8-i változatot csatolom) és az előrejelzések szerint folyamatos „frissítésre” kerül, 2022. elején pedig kiegészítésre került az eljárásrenddel.
- 1.11 A szálláshely-minősítésre vonatkozó rendelkezések megsértése jogszabályban meghatározott szankciót von maga után, végső soron a szálláshely bezárását.
- 1.12 **Röviden összefoglalva: A Kertv. rendelet rendelkezése szerint a szálláshelyek működéséhez kötelező egy minősítési eljárást lefolytatni. A minősítés a feltétele a szálláshely-üzemeltetésnek – mind a bejelentést megelőzően, mind a már működő szálláshelyekének.**

A szálláshely-szolgáltatási tevékenység részletes feltételei, továbbá a szálláshely-minősítés eljárási rendje nincs jogszabályban meghatározva, megsértésük azonban jogi következményekkel jár.

A minősítési eljárás a szálláshely-minősítő szerv szabad belátása alapján megalkotott és közzétett kritériumok alapján, és eljárásrend szerint folyik, amely eljárásban auditorként részt vesznek/vehetnek a versenytárs szálláshely-szolgáltatók, egy esetleges jogorvoslati eljárásban pedig szakértőként az a szálláshely-minősítő szervezet, amelynek eljárása a vita tárgya.

b) A jogorvoslati eljárás hiánya

- 1.13 A kötelező szálláshely-minősítés egyes szabályait a Kertv., valamint a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló 239/2009. (X.20.) Korm.rendelet (továbbiakban: Korm.rendelet) állapította meg, a minősítési kritériumrendszer és útmutatót és eljárásrendet pedig a Magyar Turisztikai Minőségtanúsító Testület Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (továbbiakban: szálláshely-minősítő szervezet) állapította meg és tette közzé.
- 1.14 Az érintett szállástípusok: szálloda, panzió, kemping, üdülőháztelép, közösségi szálláshelyek, nyaralóhajó-szálláshely, egyéb szálláshelyek, **magánszálláshelyek**. Az új rendelkezés egyaránt vonatkozik a 2021. december 31-én már nyilvántartásba vett és az ezen időpont után üzemeltetési tevékenység bejelentését szándékozó szálláshelyekre is. A 2021. december 31-én nyilvántartásba vett magánszálláshelyek üzemeltetőinek – így nekem is - 2023. január 1-jéig kell regisztrálniuk a minősítés elvégzése érdekében, majd ezt követően a minősítési eljárást három évenként meg kell ismételni. 2022. január 1-jétől a kritériumok tartalmazzák a szálláshelytípus szerinti minőségi, műszaki és szolgáltatási követelményeket, az eljárásrend pedig a minősítési eljárás lefolytatásának rendjét.
- 1.15 A támadott jogszabályok közvetlenül – bírósági vagy hatósági jogalkalmazói aktus nélkül – alkalmazandók és okoznak jogsérelmet. A kifogásolt törvényben és rendeletben előírt kötelezettségek teljesítése ellen nincs a jogsérelmet elhárítani képes jogorvoslat. A Kertv. és a Korm.rendelet alapján a minősítési eljárás kezdeményezését tevőlegesen, a regisztrációs kötelezettség teljesítésével kell végrehajtani, ha ez nem történik meg, jogszabályban meghatározott szankciók kerülnek alkalmazásra.
- 1.16 Alkotmányjogi panaszom nem csak engem érint személyesen, közel 42 ezer szálláshely (ebből kb. 38,5 ezer magánszálláshely) van, amelyeket az álláspontom szerint alaptörvény-ellenes rendelkezések érintenek.
- 1.17 A helyszíni ellenőrzés időpontjában a szálláshelyen tartózkodó vendég esetében fennáll annak a veszélye, hogy személyiségi jogaiban sérelem éri, a minősítők beengedése érdekében zaklatják, jelenlétében vagy akár távollétében engedélye nélkül szobájába bemennek, fényképfelvételeket készítenek. Utólagosan

ugyan van arra lehetőség, hogy személyiségi jogainak védelme érdekében pert indítson, vagy feljelentést tegyen, a jogsérelem azonnali elhárítására irányuló azonban nincs.

- 1.18 Fentiek alapján álláspontom szerint alkotmányjogi panaszom befogadásának akadálya nincs, különös tekintettel a T. Alkotmánybíróság a 3208/2013. (XI.18.) AB határozatában foglaltakra, amelyben a jogorvoslati eljárás hiányára vonatkozó befogadási feltételt értelmezve megállapította, hogy *„nem várható el a panaszosoktól az, hogy jogsértéssel eljárás megindítására adjanak okot annak érdekében, hogy alkotmányjogi panasszal élhessenek”*.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

- 1.19 Alkotmányjogi panasz benyújtására a támadott jogszabályi rendelkezések hatálybalépésétől számított 180 napon belül van lehetőség. A támadott jogszabályi rendelkezések egy része 2021. szeptember 1-jén, más része 2022. január 1-jén lépett hatályba, így indítványom határidőben benyújtottnak minősül.
- 1.20 A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 6/D. (1) bekezdését, 6/J. §-a, 8/A. §-a, 12. §. (1) bekezdés f) pontja, továbbá 12. §. (4) bekezdés a) pontját a 2021. évi XCVIII. törvény módosította, a módosítások hatályba lépésének időpontja: *2021. szeptember 1.*
- 1.21 A szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló 239/2009. (X.20.) Korm.rendeletet az 501/2021. (VIII.18.) Korm. rendelet módosította,
- 4. §. (1) bekezdése, 4/A. §-a, 5. §. (1), (3) és (5) bekezdése, a 6. §. (2) bekezdés e) pontja, 7/A. §. (3) bekezdése és (6) bekezdése, 12. §. (1) bekezdés d) pontja, 13. §. (1a) bekezdése, az 1. melléklet hatályba lépésének időpontja: *2022. január 1.,*
 - 5. §. (6) és (7) bekezdése, 21. §-a, 21/A. §. hatályba lépésének időpontja: *2021. szeptember 1.*
- 1.22 A szakterületek ágazati követelményeiért felelős szervek kijelöléséről, valamint a meghatározott szakkérdésekben kizárólagosan eljáró egyes szakterületeken szakvéleményt adó szervekről szóló 282/2007. (X.26.) Korm. rendelet 3. számú mellékletében foglalt táblázat 14. sorát az 501/2021. (VIII.18.) Korm.rendelet 1. §-a iktatta be, hatályba lépésének időpontja: *2022. január 1.*

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

- 1.23 A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. tv. (továbbiakban: Kertv.) 2021. szeptember 1-jén hatályba lépő 6/D. §. (1) bekezdésével elrendelte, hogy *„szálláshely-szolgáltatás csak a Kormány rendeletében meghatározott, szálláshely-minősítésre vonatkozó rendelkezések megtartásával és a kereskedelmi hatóság részére történő szálláshely-üzemeltetési bejelentést követően folytatható.”* A

kötelezővé tett minősítési rendszer valamennyi szálláshely-szolgáltatóra vonatkozik, így a magánzállásadókra is. A Korm.rendelet 21/A.§ (1) bekezdés szerint a 2021. december 31-én már nyilvántartásba vett szálláshelyek esetén az első szálláshely-minősítést szálláshelytípusonként az alábbi időpontig szükséges igényelni a szálláshely-minősítő szervezettől:g) magánzálláshelyek esetében 2023. január 1-ig.

Szálláshely-üzemeltetési tevékenység nyilvántartásba vételét igazoló határozatokat csatolom, ezek alapján magánzállásadói minőségben vagyok közvetlenül érintett, mely tevékenységet 2013. augusztusa óta folytatom. 1. és 2. melléklet. A felhívott jogszabályi rendelkezések alapján 2023. január 1-ig regisztrálnom kell a szálláshely-minősítésre, majd azt követően el kell végezni az ún. „önértékelést”, majd biztosítanom a helyszíni ellenőrzés lefolytatásának lehetőségét.

1.24 A támadott rendelkezések nem csak mint magánzállásadót érintenek, hanem mint **magyarországi szálláshelyet igénybevevő potenciális vendéget** is. Több mint tízmillió vendég fordul meg évente a magyarországi szálláshelyeken, akiknek magánéletével, családi életével, ideiglenes otthonával/lakásával kapcsolatos jogainak korlátozása bármikor, bármelyik vendéggel szemben bekövetkezhet. Bármikor előállhat olyan helyzet, hogy a szálláshelyen tartózkodásom idejére esik a minősítési eljárás helyszíni szemléje, melynek során az általam igénybevett szállásra idegen emberek léphetnek be és ott fényképfelvételeket készíthetnek. Ez sérti a személyiségi jogaimat, emberi méltóságomat, hiszen egyrészt senkinek semmi köze ahhoz, hogy mikor, hol és kivel tartózkodok egy szálláshelyen, másrészt jogom van a zavartalan pihenéshez. Jogszabály egyáltalán nem kezeli ezt a helyzetet, jogorvoslati lehetőség nincs ellene, ez a helyzet előállhat bármely olyan esetben, amikor a helyszíni szemle a szálláshelyen tartózkodásom idejére esik. A vendég jogaival kapcsolatban sem a jogszabályok, sem a kritériumrendszer és eljárásrend nem tartalmaz rendelkezéseket, jogorvoslati lehetőségem sincs ezzel a helyzettel szemben. **Reális annak a veszélye, hogy szálláshelyen tartózkodásom ideje alatt pihenésem félbeszakítására hívnak fel, távozásra kérnek, fotókat készítenek, egyéb módon zaklatnak az „együttműködés” biztosítása érdekében.** Kiszámíthatatlan, hogy viselkedik majd a szálláshely üzemeltetője, a minősítő személyek, milyen kellemetlen vita alakulhat ki köztünk.

1.25 A támadott jogszabályok alkalmazása 2022. január 1-jétől megkezdődött.

e) **Annak bemutatása, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések alkalmazása vagy közvetlen hatályosulása során felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.**

1.26 Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintem, hogy egy üzletszerű gazdasági tevékenység – konkrétan a szálláshely-szolgáltatási tevékenység – folytatása részletes feltételeinek megalkotására felhatalmazással bíró jogalkotó szerv a részletes szabályok megalkotása helyett kötelezővé teheti-e egy jogalkotásra nem feljogosított szervezet által megállapított és közzétett kritériumrendszer és eljárásrend alkalmazását.

- 1.27 Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintem, hogy alkothat-e egy jogalkotásra nem feljogosított szerv olyan kritériumrendszert és útmutatót, továbbá eljárásrendet, amely befolyásolja az adott gazdasági tevékenység megkezdésének, folytatásának lehetőségét, - sőt feltétele annak - és amelynek nem teljesítése jogszabályban megállapított szankciót és a tevékenység további folytatásának megtiltását vonja maga után. Különös tekintettel arra, hogy a nem jogalkotó szerv szabályozása alapjogokat érintő rendelkezéseket tartalmaz.
- 1.28 Sérti-e a magánélethez, magánlakáshoz, magántitokhoz, otthonhoz, vállalkozáshoz, személyi adatokhoz való jogot egy olyan szabályozás, amely lehetővé teszi ezen jogok jogi normának nem minősülő dokumentumban történő korlátozását?
- 1.29 Sérti-e a vállalkozáshoz való jogot az olyan szabályozás, amely
- a) szerint egy vállalkozási tevékenység végzésének lehetősége egy jogi normának nem minősülő dokumentumban foglaltak teljesítésétől függ, mely dokumentumot megalkotója jogi korlátozások és kontroll nélkül, szabadon változtathatja, s mely dokumentum szubjektív feltételeket is tartalmaz?
 - b) szerint egy jogi normának nem minősülő dokumentumban a szálláshely-szolgáltatók egyes típusaira vonatkozóan megállapított kritériumrendszer megváltoztatásával befolyásolni lehet az egyes szállás-típusok működését, üzleti lehetőségeit, esetleg előidézni bezárását;
 - c) kötelező jelleggel ír elő megkülönböztető jelzést ugyanazon szálláshely-típusok esetében, mely megkülönböztetés alapjául egy, - a magánszálláshelyek vonatkozásában biztosan - alkalmatlan kritériumrendszer szolgál, s mely így torzítja a tisztességes gazdasági verseny lehetőségét;
 - d) szerint a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának feltételét képező szálláshely-minősítés nem törvényi garanciákat tartalmazó közigazgatási hatósági eljárásban folyik, hanem nélkülöz minden, a tisztességes eljárásra irányuló jogi garanciát; úgymint a minősítő személyek összeférhetetlenségére, továbbá a korrupció lehetőségének kizárására irányuló garanciák, amelyek egyébként egy hatósági eljárásban bármelyik köz- vagy kormánytisztviselő esetében fennállna;
- 1.30 **A szálláshely-minősítő szervezet által megalkotott és közzétett kritériumrendszer és útmutató, valamint eljárásrenddel kapcsolatban sem a szálláshely-szolgáltatók sem a vendégek semmilyen jogorvoslati eszközzel nem élhetnek, annak alkotmányossági felülvizsgálatát sem kérhetik az Alkotmánybíróságtól, tekintettel arra, hogy az nem jogszabály, ily módon kikerült az alkotmányossági kontroll lehetősége alól.** Ezt a helyzetet a Kertv. és a Korm.rendeletek módosításai idézték elő, ezért álláspontom szerint az alapjogok súlyos sérelme csak úgy orvosolható, ha a kötelező minősítési rendszerrel kapcsolatos valamennyi szabály hatályon kívül helyezésre kerül. Ennek következtében a jogalkotónak lehetősége lesz a minősítési rendszer újragondolására, beleértve azt is, hogy lehet-e ill. kell-e – nemzetközileg egyedülálló módon –

kötelező minősítést előírni a nagy szállodáktól kezdve a legkisebb magánszálláshelyekig.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

2.1 „B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

2.2 „I. cikk

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

2.3 „VI. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.”

2.4 „VI. cikk

(2) Az állam jogi védelemben részesíti az otthon nyugalmát.

(3) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”

2.5 „XII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz.”

2.6 „XXIV. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

2.7 „XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

b) A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvényellenességének indokolása

2.8 Jelen alkotmányjogi panaszom 1.1-1.3. pontjában felsorolt jogszabályok/joghelyek egymással összefüggenek és együttesen alakították ki azt a minősítési rendszert, amelynek alkalmazása 2022. január 1-én megkezdődött, s amely egy jogi normának nem minősülő kritériumrendszeren alapul.

Amit jelen panaszommal kifogásolok, az

- hogy megszűntek a jogi előírások a szálláshelyek bejelentési és üzemeltetési követelményeire, helyükbe minősítési kritériumrendszer és eljárásrend lépett;
- a minősítési kritériumrendszer és eljárásrend nem jogi normában, továbbá az alapvető jogokat sértő módon került bevezetésre, kellő felkészülési idő nélkül és a hatálybalépést megelőzően már jogszerűen működő szálláshely-szolgáltatókra jelent jelentős, hátrányos változást,
- hogy a minősítés kötelezővé tételével szükségtelenül és aránytalan mértékben került korlátozásra a vállalkozáshoz való jog,
- hogy egyébként a minősítési kritériumok a magánszálláshelyek vonatkozásában egyértelműen alkalmatlanok egy korrekt minősítés elvégzésére.

Kifogásolom továbbá, hogy a szálláshely-minősítő szervezet

- szabad belátása szerint bármikor módosíthatja a kritériumrendszert, az eljárásrendet;
- szabad belátása szerint versenytárs szálláshely-szolgáltatót küldhet auditornak;
- szabad belátása szerint teheti közzé a szálláshelyek adatait;
- váratlan, razziaszerű ellenőrzéseket tarthat a magánlakásomban, otthonomban;
- kötelez az otthonom bejáratán csillag/ok elhelyezésére;
- olyan dokumentum elkészítésére kötelez (házirend), amelynek tartalmi megfelelőségéről szabad belátása szerint dönthet.

Jogbiztonság sérelme

2.9 Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint „*Magyarország független, demokratikus jogállam.*” Az Alkotmánybíróság már több határozatában kifejtette, hogy a jogállamiság (és a jogbiztonság) alkotmányos követelménye nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az erre való hivatkozásnak alkotmányjogi panasz hatáskörben csak kivételes esetekben – a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított indítványok esetében – van helye [3062/2012. (VII. 26.) AB határozat] A 10/2018. AB határozatában az Alkotmánybíróság leszögezte: *A jogbiztonság alkotmányos követelményéből fakadó elvek, így különösen a kiszámíthatóság és az előre láthatóság elvei azt kívánják meg, hogy az új vagy módosított szabályok alkalmazása - lehetőség*

szerint - a jövőre nézve legyenek kötelezők, és a szabály a keletkezését megelőzően létrejött tényeket és jogviszonyokat, valamint azok jogkövetkezményeit az érintetteknek nézve hátrányosan ne szabályozhassa. . Garanciát nyújtanak továbbá arra, hogy ezen főszabálytól csak indokolt esetben, módon és mértékben lehessen eltérni.

Fenti alkotmánybírósági határozatok alapján álláspontom szerint a minősítési rendszer kötelező bevezetése nem felel meg a kiszámíthatóság és az előre láthatóság elveinek, továbbá ezen elvektől való eltérés indokolatlan módon és mértékben történt.

- 2.10 2009. október 25-én lépett hatályba a Korm.rendelet, amely hatályon kívül helyezte a magánszálláshelyek idegenforgalmi célú hasznosításáról szóló 110/1997. (VI.25.) Korm.rendeletet és a kereskedelmi és fizetővendéglátó szálláshelyek osztályba sorolásáról, valamint a falusi szálláshelyek minősítéséről szóló 45/1998. (VI.24.) IKIM rendeletet, és ezzel megszüntette az akkor még „egyéb szálláshely” kategóriába tartozó szálláshelyek kategorizálását. A Korm.rendelet egészen 2021. december 31-ig tartalmazta a szálláshelyek – köztük a magánszálláshelyek – bejelentési és üzemeltetési feltételeit. A Korm.rendelet ez alatt a több mint tizenkét év alatt legalább nyolcszor lett módosítva, köztük az üzemeltetési követelmények is, 2022. január 1-jétől azonban kikerült a jogszabályból és helyébe a kötelező minősítés lépett.

A minősítési rendszert bevezető jogszabály 2021. június 26-án jelent meg és 2021. szeptemberében már közzétételre is kerültek a minősítési kritériumok, melyek január második felére már negyedik alkalommal változtak, s az eljárásrendben jelzettek szerint folyamatosan „frissítendő” magyarázatra szorul. **Az eddigi változtatások jelzik, hogy a kritériumok nincsenek megfelelően előkészítve, márpedig nem lehet olyan feltételekre felkészülni, amelyek rövid időn belül többször is változnak.** A kritériumok között olyan új feltételek is vannak, amelyek a korábbi jogszabályi feltételek között nem szerepeltek és teljesítésükre nemhogy elegendő idő nem volt, de egy magasabb kategóriát az állami pályázatból beszerzett eszközök fenntartási kööttsége miatt nem biztos, hogy lehet teljesíteni. A minősítési rendszer átgondolatlan „hirtelen” bevezetését jelzi, hogy előző évben tették közzé a magánszálláshelyekre vonatkozóan a Kisfaludy pályázatot, amelyből nagyon sok magánszálláshely részesült s a pályázati összeg elköltésénél semmilyen minőségi kritérium nem volt. (Ugyanakkor 2020. áprilisában tették közzé a szállodákra vonatkozóan az ISO 22483:2020 nemzetközi szabványt, amellyel a minősítési rendszer még köszönőviszonyban sincs.)

A minősítési rendszer nem egyszerűen a bejelentési és üzemeltetési feltételek változtatását jelentik, hanem egy olyan új rendszert, amely az ugyanazon szálláshely-típusba tartozó szálláshelyek között különbséget tesz, mégpedig egy jogi normának nem minősülő dokumentumban meghatározott, szubjektív elemeket is tartalmazó feltételek és eljárásrend alapján. A rendszer a már működő szálláshelyekre is vonatkozik, vagyis visszamenőleg mintegy „felülvizsgálatra kerül” a korábban már jogszerűen megszerzett üzemeltetési jogosultságuk, amelynek eredménye a szálláshely bezárása is lehet.

A 10/2018. AB határozat szerint *A jogi normák előreláthatóságának és kiszámítható működésének követelménye felöleli a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás korlátozott és kivételes lehetőségét. Vagyis jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg jogkövetkezményeket: nem rögzíthet kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. Az Alkotmánybíróság szerint valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütközőnek, ha*

a hatálybalépés visszamenőlegesen történt, hanem akkor is, ha a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés alapján – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell.

Nem kifogásolom a szálláshelyek által nyújtott szolgáltatások minőségének javítására irányuló törekvéseket, ezek egyik eleme lehet a minősítés is. Minősítési rendszerek eddig is működtek egyes szálláshely-típusok vonatkozásában – önkéntes alapon. **A minősítés általánosan, valamennyi szálláshelyre történő kötelezővé tételére azonban nincs semmilyen kényszerítő indok:** nincs olyan alapvető alkotmányos jog, amelynek a védelmét szolgálná, nemzetközi példa nincs, hazai társadalmi igény nem igazolt, európai uniós kötelezettség sincs, szállodákra vonatkozó nemzetközi szabvánnyal nincs összhangban, ellentétben áll a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 26. cikkelyével, amely a szolgáltatások minőségének biztosítása érdekében a szolgáltatók **önkéntes alapon** történő fellépésének ösztönzéséről rendelkezik, nem pedig a minősítés kötelező bevezetéséről!

A kötelező minősítés - mint alapfeltétele egy szálláshely működésének – a szálláshely-minősítő szervezet honlapján található tájékoztató szerint azt a célt szolgálja, hogy a vendégek egyértelmű információt kapjanak a szálláshely-szolgáltatók által kínált szolgáltatás minőségéről.

Azon kívül, hogy a minősítés kötelezővé tételére nincs semmilyen kényszerítő indok, álláspontom szerint a bevezetett minősítési rendszer – legalábbis a magánszálláshelyek vonatkozásában – a megjelölt cél elérésére teljességgel alkalmatlan – ezt a későbbiekben részletezem.

Nincs semmi elfogadható indoka annak, hogy a jogalkotó miért mellőzte a bejelentési és üzemeltetési feltételek jogszabályban történő meghatározását és miért vonta egybe azokat egy vitatható alkalmasságú, és emiatt a szálláshely-szolgáltatóknak hátrányos kritériumrendszerrel.

- 2.11 Az Alaptörvény T) cikkelye szerint *(1) Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg.*

A jogszabályok körét az Alaptörvény T) cikkely (2) bekezdése részletezi, amelyek között a Magyar Turisztikai Minőségtanúsító Testület Nonprofit Kft által megállapított és közzétett szabályok nem szerepelnek, így azok nem minősülnek jogszabálynak, a minősítési eljárás mégis ezek alapján folyik.

- 2.12 Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében *Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.*

A „nemzetközileg általánosan elfogadott kritériumok” közzététellel történő kötelezővé tétele, az alapvető jogokat érintő és korlátozó eljárási rend sérti a vállalkozáshoz való jogot, valamint a magánélethez való jogot, a személyes adatok védelmére irányuló jogot, a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz, továbbá a

jogorvoslathoz való jogot. Álláspontom szerint a bevezetésre került minősítési rendszer célját tekintve nincs olyan más, alapvető jog, vagy olyan alkotmányos érték, amelynek a védelme indokoltá tenné a minősítési rendszer kötelező bevezetését.

A magánélethez való jog sérelme

2.13 A kertv. 2. §. 39. pontja szerint: *magánszálláshely: az a nem kizárólag szálláshelyszolgáltatás folytatása céljából, magánszemély vagy egyéni vállalkozó által hasznosított lakás vagy üdülő, illetve azok egy lehatárolt részének és hozzátartozó területének hasznosítása, ahol a szobák száma legfeljebb nyolc, és az ágyak száma legfeljebb tizenhat.* Az általam működtetett magánszálláshely a résztulajdonomban álló családi házas ingatlan egy lehatárolt részén működik. Az ingatlan egyúttal saját magam és férjem állandó lakóhelye, otthona, a szálláshely céljára használt részt időnként a család más tagjai is használják. A szálláshely magánszemélyek állandó vagy ideiglenes tartózkodási helyeként magánlakásnak minősül és így álláspontom szerint megilleti az ott-tartózkodókat a magánélethez, otthonhoz/magánlakáshoz való jog.

2.14 Az Alaptörvény VI. cikke szerint

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.”

„(2) Az állam jogi védelemben részesíti az otthon nyugalját.”

„(3) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”

2.15 Komoly gondot okozhat a minősítési eljárás során érintettek – vendégek és szállásadó, ill. más személyek - személyiségi jogainak védelmét garantáló jogszabályok hiánya. A közzététellel kötelezővé tett, jogi normának nem minősülő kritériumrendszer és eljárásrend számos rendelkezésének alkalmazása során sérülnek/sérülhetnek alapvető jogok. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint *„Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”*

2.16 A kritériumrendszert és eljárási rendet az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja, mivel nem jogi norma. 2022. január 1-jétől azonban ezen kritériumrendszer és eljárási rend szerint folyik a minősítési eljárás, mely közvetlenül érint mintegy 42 ezer szálláshelyszolgáltatót és bármikor közvetlenül érintheti a vendégeket akiknek alapvető jogai a már megkezdődött eljárások során bármikor sérülhetnek.

2.17 Az alábbi pontokban szeretném bemutatni az eljárásrendben azokat a rendelkezéseket, jogosítványokat, amelyekkel a szálláshely-minősítő szervezet felruházta saját magát és amelyek alapjogokat érintenek, korlátoznak:

A szálláshely-minősítő szervezet által megalkotott és közzétett eljárásrend 3 .melléklet áttekintése

a) Eljárásrend II.3 pont:

„A szálláshely-minősítő szervezet feladatai

...

kezeli a minősített magánszálláshelyek nyilvántartását, amelyet az elektronikus felületén közzétesz – név, kategória, település/régió szerint;”

Magánszálláshelyeket csak természetes személyek működtethetnek, bármilyen nyilvántartásba kerülő adatuk személyes adat. **Az Alaptörvény VI. cikke védi a személyes adatokhoz való jogot.** Nyilvántartás vezetésére és annak közzétételére a szálláshely-minősítő szervezetnek nincs felhatalmazása, ezt a jogosítvány magának alkotta és saját maga határozta meg a közzétételre kerülő adatok körét. A rendelkezés a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény (továbbiakban: Szolg.tv.) 27. §. (1) bekezdésébe ütközik, mely szerint a szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóság veszi a szolgáltatót nyilvántartásba. A Ker.tv. 6/G. §. f) pontja szerint a szálláshelyek nyilvántartását a kereskedelmi hatóság végzi, erre a feladatra pedig a Kormány a Korm.1 rendeletben a jegyzőt jelölte ki. **Személyi adatok törvényi felhatalmazás nélküli nyilvántartása és közzététele az Alaptörvény VI. cikkelyébe ütközik.**

b) Eljárásrend II.4 pont:

„A Minősítő Bizottság a szálláshely-minősítő szervezeten belül, az adott szálláshely minősítésére egyedileg létrehozott, két fő független szakértőből álló testület.”

A szálláshely-minősítő szervezet 2021. végén felhívást 4. melléklet tett közzé a szálláshely-minősítő szakértői feladatok ellátására. Erre számos szálláshely-szolgáltató is jelentkezett, jelenleg is folyik a képzésük. Ennek következtében az a helyzet állt elő, hogy a szálláshely-minősítési tevékenységet szálláshely-szolgáltatók is végezhetik, adott esetben a versenytársnál. A Szolg.tv. 19. §. (1) bekezdése rendelkezése szerint

„(1)A szolgáltatási tevékenység megkezdésével vagy folytatásával összefüggő közigazgatási hatósági ügyben az ügy tárgyilagosa megítélése nem várható el attól, aki

a) az ügyfél által folytatott vagy folytatni kívánt szolgáltatási tevékenységgel megegyező vagy azzal az igénybe vevők szempontjából - a szolgáltatási tevékenység folytatásának földrajzi kiterjedtségét és az adott szolgáltatás jellegét és a szolgáltatás által kielégített szükségleteket figyelembe véve - ésszerűen helyettesíthető szolgáltatási tevékenységet folytat, továbbá aki ilyen szolgáltató tulajdonosa, tisztségviselője, munkavállalója, vagy vele egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll, vagy

b) az a) pontban meghatározott személy hozzátartozója.”

A szálláshely-minősítés az alapvető feltétele a szálláshely-üzemeltetés folytatásának, de nem lévén közigazgatási hatósági ügy szigorúan értelmezve, a Szolg.tv. összeférhetlenségi szabályai nem vonatkoznak erre az eljárásra.

Ennek ellenére nem tisztességes az olyan eljárás, amely összeférhetlenségi szabályok és korrupció-ellenes garanciák nélküli eljárásban egy vállalkozási tevékenységre van jogi hatással. Nem csak a tisztességes eljárás, hanem a vállalkozás szabadságába is ütközik ez a szabály.

c) Eljárásrend III.2.4 pont:

„A helyszíni ellenőrzés során a szakértők jogosultak a szálláshely területére belépni, a szálláshely-minősítés érdekében a III. 1.4.1 pont alatt meghatározott dokumentumokba betekinteni, a helyszíni ellenőrzés során tapasztaltokról képfelvételt készíteni.”

A magánszálláshely definíciója a Kertv. 2. §. 39. pontja szerint: *az a nem kizárólag szálláshely-szolgáltatás folytatása céljából, magánszemély vagy egyéni vállalkozó által hasznosított lakás vagy üdülő, illetve azok egy lehatárolt részének és hozzátartozó területének hasznosítása, ahol a szobák száma legfeljebb nyolc, és az ágyak száma legfeljebb tizenhat”*

Az Alaptörvény VI. cikke védi a magán- s családi életet, kapcsolattartást, jó hírnevet és az otthon nyugalmát. A 2018. évi LIII. törvény rendelkezik a magánélet védelméről és kifejti az otthon tiszteletben tartásához való jogot. A Polgári Törvénykönyv (továbbiakban: Ptk.) 2:42 §. (1) bekezdésében kifejti,

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való - bármilyen módon, illetve eszközzel történő - kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja.”

A Ptk. a személyiségi jogok sérelmei között külön nevesíti a magánlakás megsértését, a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez való jog megsértését.

Azzal, hogy az eljárásrend lehetővé teszi, hogy a helyszíni ellenőrzés a szálláshely-minősítők által egyoldalúan közölt időpontban történik, fennáll a lehetősége annak, hogy olyan időpontot jelölnek meg, amikor vendég tartózkodik a szálláshelyen. Egyáltalán nem életszerűtlen az, hogy a szálláshely foglaltsága miatt ez a helyzet nem kerülhető el. A szálláshely a vendég ott-tartózkodásának ideje alatt az ő magánlakásának minősül, ott-tartózkodásának ténye, továbbá az, hogy kivel van, a magánéletéhez tartozik, joga van ahhoz, hogy életterét, magánszféráját mindenki tiszteletben tartsa, abban ne zavarja.

Magánszálláshelyen – így az általam működtetett szálláshelyen is – általában ott lakik a tulajdonos a családjával, a családi ház, lakás, nyaraló egy része kerül hasznosításra. Ugyancsak érinti a törvényi garanciális szabályok nélküli helyszíni ellenőrzés a helyben lakó tulajdonos (mint pl. én) magánéletéhez való jogát. A magánszálláshely ugyanis nem nyilvános hely, oda csak a vendég és az jöhet be, akit én beengedek, vagy törvényi felhatalmazása van a belépésre. A vendég sem fogadhat „vendéget”, csak azok tartózkodhatnak ott, akik be vannak jelentkezve a szálláshelyre.

Mind a vendég, mind az ott lakó egyéb személyek magánélethez és magánlakáshoz való jogát sérti a fényképfelvétel készítésének a lehetősége, melyre vonatkozóan szintén nincsenek törvényi garanciák.

d) Eljárási rend III.2.4.1

„A helyszíni ellenőrzés megkezdésekor a következő dokumentumokat kell a magán szálláshelynek bemutatnia:

.....

Házirend”

Házirend készítését semmilyen jogszabály nem írja elő, de még a jogszabálynak nem minősülő kritériumrendszer sem. Ez úgyszintén aggályos a vállalkozás szabadsága szempontjából, hiszen olyan dokumentumot kérnek, melynek elkészítése nem kötelező. Emiatt a minősítés eredménytelen lehet, ami szálláshely-szolgáltatás megtiltását eredményezheti.

e) Eljárási rend III.2.4.3 Kritériumok ellenőrzése

„A helyszíni ellenőrzés során minden kritérium teljesülése külön-külön, azaz tételesen kerül ellenőrzésre a kritériumrendszer alapján.

Valamennyi kritérium esetében – az átmeneti rendelkezésekben meghatározott kivételekkel – kötelező a 100 %-os megfelelés (az adott termék ill. szolgáltatás minden szobára, lakóegységre stb. vonatkozik.)”

A szállodákra vonatkozó minősítési eljárási rendben viszont az szerepel, hogy „A helyszíni ellenőrzés során valamennyi szobatípus ellenőrzésre kerül az alábbiak szerint:

- 150 szoba alatti szálloda esetén szobatípusonként legalább 1 db
- 150 szoba feletti szálloda esetén legalább a szobák 5%-a”

Szintén a vállalkozáshoz való jogot sérti az a rendelkezés, mely ugyanazon jogi helyzetben lévő jogalanyok között indokolatlan különbséget tesz az ellenőrzés területén.

f) Eljárási rend III.2.7 Minősítés eredményét igazoló dokumentumok megküldése

A minősítést követően a minősítést végző szervezet táblát küld a szálláshely-szolgáltatónak, amely tartalmazza a minősítési kategóriát.

„A magán szálláshely a táblát/matricát

- amennyiben független épületként álló magán szálláshely, úgy a bejáratnál (kerítésen), ennek hiányában az épület bejáratánál,
- amennyiben a magán szálláshely háztömbben/lakótömbben található szálláshely, úgy a lakás bejáratí ajtáján, vagy annak közvetlen közelében, jól látható helyen köteles elhelyezni.”

Az, hogy a magánlakásom aajtájára, a kerítésre olyan tartalmú táblát kell kihelyeznem, amely a magánlakásom minőségét jelzi, sérti a magánélethez való jogomat.

g) Eljárási rend III.2.9 Eseti ellenőrzés

„A szálláshely-minősítő szervezet a minősítéssel rendelkező magán szálláshelyet jogosult előzetes tájékoztatás nélkül, eseti jelleggel ellenőrizni, melynek célja az arról való meggyőződés, hogy a magán szálláshely a minősítés érvényességi ideje alatt folyamatosan megfelel a megítélt kategória követelményeinek. Az eseti

helyszíni ellenőrzés folyamata megegyezik a III.1.4 pontban foglaltakkal, az előzetes értesítésre vonatkozó rendelkezés kivételével.”

Semmilyen jogi felhatalmazással nem rendelkezik a szálláshely-minősítő szervezet egy ilyen ellenőrzés lefolytatására. Ugyanazok a problémák fennállnak, mint a minősítés alapjául szolgáló helyszíni ellenőrzésnél, sérti mind a vendég, mind a helyben lakó más személyek magánélethez és magánlakáshoz való jogát. Semmilyen rendelkezés nincs, hogy mi történik, ha ez az eseti ellenőrzés meghiúsul, mert pl. senki sincs otthon, vagy nem engedik be az ellenőröket. Ellenőrzési hatásköre a jegyzőnek van, azon kívül, hogy a szálláshely-minősítő szervezet által magának kreált ellenőrzési hatáskör jogalap nélküli, felesleges is.

Vállalkozáshoz való jog sérelme

2.18 *Az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdését erősíti az Alaptörvény M) cikke, mely szerint (1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.*

2.19 *A Kertv. 23. pontja szerint szálláshely-szolgáltatás: üzletszerű gazdasági tevékenység keretében rendszerint nem huzamos jellegű, éjszakai ott-tartózkodást, pihenést is magában foglaló tartózkodás céljára szálláshely nyújtása és az ezzel közvetlenül összefüggő szolgáltatások nyújtása.*

Álláspontom szerint ez alapján bárkinek joga van üzleti tevékenység folytatására és az állam kötelessége olyan szabályozás kialakítása, hogy ezt – előre meghatározott, világos és egyértelmű szabályok keretein belül, meghatározott feltételek teljesítése mellett – meg lehessen tenni, továbbá az esetleges korlátozás feltétlenül szükséges és arányos legyen. A szálláshelyek kötelező minősítésére irányuló szabályok ennek a feltételnek álláspontom szerint nem felelnek meg és ezáltal korlátozzák a vállalkozáshoz való jogot.

2.20 **A vállalkozási szabadság korlátozását jelentik azok a szabályok, amelyek meghatározzák a vállalkozás végzésének feltételeit. Nem vitatom az ilyen szabályozás szükségességét, a szálláshelyekre vonatkozóan ez eddig is megtörtént. A kötelező minősítést bevezető, támadott rendelkezések hátrányosan változtatják meg a szálláshely-szolgáltatási tevékenység végzésének jogszabályi feltételeit, mivel új feltételrendszert állapítanak meg, amely egy jogi normának nem minősülő, jogi kontroll nélküli kritériumrendszeren alapul.**

2.21 *Az Alaptörvény T) cikkelye szerint általánosan kötelező magatartási szabályt jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv állapíthat meg.*

A Kertv. 6/D. §. (6) bekezdése szerint A szálláshely-minősítés Magyarországon az állam hatáskörébe tartozó tevékenység. A szálláshely-minősítést az állam a Kormány

rendeletében kijelölt szálláshely-minősítő szervezet útján látja el, a nemzetközileg általánosan elfogadott és közzétett kritériumok alapján.

A szálláshely-minősítési kritériumok 5. melléklet általánosan kötelező magatartási szabályokat tartalmaznak, ezért álláspontom szerint jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv állapíthatja meg a szabályait.

A Kertv. 6/D. §. (6) bekezdése azt feltételezi, hogy van nemzetközileg általánosan elfogadott kritérium, amelyet „csak” közzé kell tenni. Ilyen kritérium azonban legfeljebb a szállodák esetében van (Hotelstars Union), magánszálláshelyek (és a többi szálláshely) vonatkozásában nincs. (A hazai szabályozás mintájául szolgáló szlovéniai szabályozás sem vonatkozik teljes körűen valamennyi szálláshelyre, - pl. a youth-hostelek kivételek -, valamint ez az egy példa nem tekinthető „nemzetközileg általánosan elfogadott” kritériumrendszernek.) A Korm.rendelet 4/A. §-a (3) bekezdése úgy hidalta át ezt a helyzetet, hogy elrendelte, hogy *a szállodák esetében nemzetközileg általánosan elfogadott főbb kritériumok a többi szálláshelytípus esetében is figyelembevételre kerülnek.* Ez a rendelkezés azon kívül, hogy ellentétes a Kertv. 6/D. §. (1) bekezdésével, azt a helyzetet eredményezte, hogy pl. két teljesen különböző profilú szálláshely-típus – pl. szálloda és magánszálláshely – kritériumai azonos ill. hasonló séma szerint kerültek kialakításra, számos életszerűtlenséget, ellentmondást, ésszerűtlenséget és értelmezhetetlenséget eredményezve.

A „nemzetközileg általánosan elfogadott kritériumok” megléte vagy hiánya azonban alkotmányjogi panaszom szempontjából irreleváns, hiszen akár van nemzetközileg általánosan elfogadott kritériumrendszer, akár nincs, álláspontom szerint a szálláshely-szolgáltatás részletes feltételeit nem abban, hanem jogszabályban kell meghatározni és nem elegendő közzétenni valamit és elrendelni, hogy kötelező.

- 2.22 A kritériumrendszer közzététellel történő kötelezővé tétele nagyon hasonló az Alkotmánybíróság 33/2017. (XII.6.) határozatában kifogásolt OBH elnöki ajánlás esetéhez, mellyel kapcsolatban az Alkotmánybíróság megfogalmazta: *„Alkotmányosan nem igazolható az, hogy a törvényi felhatalmazás alapján kiadott Szabályzat (közjogi szervezetirányítási eszköz) további felhatalmazást adjon egy olyan, a Jat. szerint sem jogszabálynak, sem pedig közjogi szervezetirányítási eszköznek nem minősülő ajánlásnak, mely a Szabályzatba foglalt magatartási szabályokat ismételné meg, vagy ilyen szabályokhoz hasonló előírásokat tartalmazna. Ez egyébként a Jat. 5. § (1) és (2) bekezdésének együttes értelmezéséből sem következik, sőt e rendelkezésekből éppen az ellenkező következtetés vonható le.*

Az Alkotmánybíróság a Szabályzat 5. § e) pontjának „és ajánlásában” szövegrészével kapcsolatban megállapítja, hogy a kötelező erővel nem rendelkező ajánlásban a bírói függetlenséget akár csak eshetőlegesen érintő magatartási szabályok nem írhatók elő. Alkotmányosan aggályos, hogy az Alkotmánybíróságnak formálisan nincs hatásköre ilyen, a bírói függetlenségre potenciálisan hatást gyakorló szabályoknak az alkotmányossági vizsgálatára, ezért az ilyen természetű szabályok ajánlásba nem foglalhatók. Ettől függetlenül, abban az esetben, ha az OBH elnöke által kiadott ajánlás a bírói függetlenséget akár csak eshetőlegesen is érintő magatartási szabályokat tartalmaz, az Alkotmánybíróság megfelelő indítvány alapján normatív tartalommal rendelkező ajánlásokat is felül fogja vizsgálni. Végül a Jat. vonatkozó szabályai sem adnak felhatalmazást arra, hogy a normatív utasításon kívül az OBH

elnöke a bírákra, igazságügyi alkalmazottakra nézve egy kötelező erővel nem rendelkező ajánlásban olyan szabályokat alkothasson, melyek esetleges megsértése esetén a Szabályzatban meghatározott eljárás lefolytatására kerülhet sor.”

Ezen alkotmánybírósági határozat alapján nekem egyértelműnek tűnik az, hogy nem lehet egy alapjogot érintő magatartási szabályt jogi normának nem minősülő szabályozásban előírni.

2.23 A kritériumrendszer szálláshely-típusonként került meghatározásra, és 1-től 5 csillagig kategorizálja a szálláshelyeket. A kritériumrendszer táblázatba szedve tartalmazza az egyes kategóriákra előírt kötelező és opcionális feltételeket, pontozást rendelve hozzájuk. A szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának olyan alapvető feltételeit tartalmazza, mint pl. a szobák mérete, férőhelyek meghatározása, műszaki felszereltség, berendezési tárgyak, biztosítandó szolgáltatások stb.

A magánzálláshelyek minősítésénél a szállodákra vonatkozó, nemzetközileg alkalmazott Hotelstars Union kritériumrendszerét vették alapul, mely természetesen „nem illik rá” az ezerféle magánzálláshelyre: megtalálhatók közöttük budapesti hetedik kerületi bérházban lévő airbn-ező lakások, vidéki családi házak, önálló nyaralók, lombházak, autentikus parasztházak, eldugott helyen lévő erdei faházak, egyéb innovatív szálláshelyek, ezért a szállodák esetében a szobákra megállapított standardok egy az egyben nem alkalmazhatóak a különféle magánzálláshelyekre. **Ez a tény a minősítés során számos „értelmezési lehetőséget” rejt magában és megnehezíti vagy éppen lehetetlenné teszi azt, hogy a szálláshelyek teljesítsék az elvárásokat.**

A közzétett kritériumok alkalmatlanok a magánzálláshelyek minősítésére, mivel nem veszik figyelembe a magánzálláshelyek jellemzőit. A szállodai kritériumrendszer az alapja, így értelmezhetetlen és alkalmazhatatlan előírások is szerepelnek benne. Például a „szoba” fogalma egy szállodánál viszonylag egyértelmű, mivel a szállodák általában egyforma szobákból és hozzátartozó fürdőszobákból állnak, a magánzálláshelyekre azonban egyáltalán nem ez a jellemző, a „szobára” előírt kritériumok alkalmatlanok a nagyon sokféle magánzálláshely jellemzőinek a figyelembevételére és értékelésére. Emiatt számos gyakorlati probléma fog felvetődni, ez már előre látható. **A különböző értelmezési lehetőségek pedig nyilvánvalóan attól fognak függeni, hogy milyen a szálláshely-minősítő hozzáállása, ez pedig kiszámíthatatlanná teszi az eljárás eredményét.**

2.24 A különböző szálláshely-típusok között értelemszerűen mutatkozik egy gazdasági verseny, ezért a kritériumrendszer nem jelenthet előnyt vagy hátrányt egyik vagy másik szálláshely-típus vonatkozásában, A szálláshely-minősítő szervezet által, az egyes szálláshelytípusokra külön-külön megállapított követelmények és eljárásrend között olyan rendelkezések is vannak, amelyek egyik vagy másik szállástípus vonatkozásában kedvezőbbek a többiekre vonatkozó feltételeknél. Például a szállodák esetében a szobák 80 %-ának kell megfelelnie a követelményeknek, magánzálláshelyek vonatkozásában 100 %-ban. A helyszíni ellenőrzéssel kapcsolatban a szállodai eljárási rend üres vagy utazó szobák (takarítás alatt), ellenőrzésére ad lehetőséget, magánzálláshelyeknél ilyen előírás nincs.

2.25 A kritériumoknak tükröznie kellene az adott szálláshelytípus jellemzőit és nem utolsósorban a vendégek elvárásait. A vendégek egy magánzálláshelynél éppen a

változatosságot, az egyediséget, önállóságot, családi elhelyezést, sajátos stílust keresik, s mivel ezek a jellemzők nem standardizálhatók, a minősítési kategória és a vendéglégedettség nem feltétlenül fog találkozni. - Ez alapjaiban kérdőjelezi meg a magánszálláshelyek vonatkozásában a kategorizálás létjogosultságát.

Nem vitatom, hogy szükséges a szolgáltatás alapvető feltételeinek a meghatározása és azt sem kifogásolom, hogy azok időnként felülvizsgálatra és megváltoztatásra kerülhetnek. Az újonnan bevezetett minősítési eljárásban azonban nem ez történt, hanem egy jogi garanciák nélküli eljárásban különbséget tesznek nem csak az egyes szálláshely-típusok, hanem az ugyanazon szálláshely-típusba tartozó szálláshelyek között is, és amelyik szálláshely legalább az egy csillagot nem éri el, az nem működhet. A minősítési eljárásra történő regisztráció elmaradása, továbbá az eredménytelen minősítési eljárás a szálláshely bezárását vonja maga után.

2.26 A minősítés alapvetően befolyásolja a szálláshelyek üzleti lehetőségeit. Ha az annak alapjául szolgáló kritériumrendszer nem felel meg a magánszálláshelyek jellemzőinek és az értékelésben szubjektív elemek is teret kapnak, komoly hátrány érheti a szálláshelyeket. Meglehet, hogy a minősítés miatt egy vendéghez a szálláshely ajánlata el sem jut, mivel a vendég más kategóriák között keres és nem is látja az ajánlatot. **Az ugyanazon szálláshely-típusok közötti különbségtétel, amely egy erősen vitatható alkalmasságú kritériumrendszeren alapul, torzítja a gazdasági versenyt és befolyásolja a szálláshely vendégek által történő elérését, ugyanakkor a kritériumrendszer felülvizsgálatára nincs alkotmányos lehetőség.**

2.27 Ha lenne alkotmányos felülvizsgálati lehetőség, akkor pl. vizsgálhatná az Alkotmánybíróság a kritérium 4. sorának alkotmányosságát, vagyis hogy sérti-e a vállalkozáshoz való jogot, ha egy tevékenység végzésének feltételrendszere szubjektív elemeket is tartalmaz.

A kritériumok 4. sora szerint minősítési szempont, annak vizsgálata, hogy „a szálláshely általános benyomása összhangban van a kategóriával”. Ez egy olyan erős szubjektív feltétel, hogy még az 5 csillagra előírt maximális pont esetében is annulálja az objektív feltételek teljesítését és alacsonyabb kategóriát eredményezhet. Az „általános benyomás” nagyban függ a minősítő személy ízlésétől, hiszen biztos, hogy ahány személy, annyiféle megítélés lehetséges. (Már most is van arra példa, hogy egy magánszálláshely hiába ért el egy 5 csillagos kategóriára előírt 220 pont helyett több mint 240-et, a minősítők úgy ítélték meg, hogy az 5 csillagot csak az „egyedi designnal” rendelkező szállás érdemli meg, „aranykeretes tükörrel”). Úgy érzem, hogy erősen kiszolgáltatott vagyok az aktuális minősítő személy ízlésének és nem csak én, hanem valamennyi szállásadó. Ez a tény teljesen bizonytalanná teszi az üzleti vállalkozás célját: a vendégek igényeinek vagy a minősítők általam nem ismert ízlésének feleljek meg? A vendégek igényeit ismerem, a minősítőket nem, mégis ki vagyok szolgáltatva szubjektív megítélésüknek. **Szubjektív feltétel előírása hátrányos egy vállalkozás számára, mivel nem lehet rá előre felkészülni, kiszámíthatatlan és ezért sérti a vállalkozáshoz való jogot.** Hasonló a helyzet a 6. ponttal, amely szerint az az „újszerű épület” amely a „jelenkor műszaki színvonalának” megfelelően épült vagy felújított. Hogy mi a „jelenkor műszaki színvonala” – sehol sincs meghatározva.

A kritériumrendszer olyan szubjektív elemet is tartalmaz, amely a szálláshely-minősítő személyek egyéni ízlésétől és személyes megítélésétől függ, mely azt jelenti, hogy

ugyanazt a szálláshelyet különböző szálláshely-minősítők különbözőképpen értékelhetik.

Álláspontom szerint kiszámíthatatlan, szubjektív megítélésre lehetőséget adó kritériumnak még egy jogszabályban sem lenne helye, mivel lehetetlenné teszi a feltételek teljesítését.

2.28 A Kertv. 12. §. (1) bekezdés a Kormánynak ad felhatalmazást, hogy *a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeit – ide nem értve a magánszálláshelyen és az egyéb szálláshelyen az egy naptári éven belül szálláshely-szolgáltatás céljára felhasználható napok számát –, a szálláshely-üzemeltetési bejelentés rendjét és feltételeit, valamint a szálláshelyek nyilvántartásának személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, a szálláshely-szolgáltató tájékoztatási és adatszolgáltatási kötelezettségeit, az adatszolgáltatás rendjét, a jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket, továbbá a szálláshely-minősítő szervezetet és a szálláshely-minősítés rendjét, valamint a nemzetközileg általánosan elfogadott kritériumok közzétételét rendeletben állapítsa meg.*

2022. január 1-jétől már nem a Korm.rendelet, hanem a kritériumok tartalmazzák a részletes feltételeket, amelyekről a Korm.rendelet úgy rendelkezett, hogy a szálláshely-minősítő szerv honlapján kell közzétenni.

A szálláshely működésének feltétele a minősítés, vagyis annak szabályai illetve a szabályok változása alapjaiban befolyásolja a szálláshely-szolgáltatási tevékenység végzésének lehetőségét.

2.29 Ugyanakkor a Kertv. 2. §. 41. pontja szerint *szálláshely-minősítés: a szálláshelyek számára előírt minőségi követelményeknek való megfelelés vizsgálata és annak alapján a szálláshelyek minőségi fokozatokba sorolása a szálláshely-minősítő szervezet által.* Ezen definíció alapján a szálláshely-minősítő tevékenység mindössze az eljárás lefolytatását és annak alapján a minőségi fokozatba sorolást jelentené, nem pedig a kritériumok és az eljárásrend megállapítását. Ezzel szemben a szálláshely-minősítő szervezet – „nemzetközileg általánosan elfogadott kritériumok” hiányában - megállapította a kritériumokat és megállapította az eljárásrendet.

2.30 A vállalkozási jog gyakorlásának nehezítését, korlátozását jelentik, ha az alkalmazandó szabályok nem egyértelműek, ellentmondásosak, továbbá nem jogi normában szerepelnek. **A jogi normának nem minősülő kritériumok közzétételének időpontját nem lehet megállapítani, nincs hatálybalépése, nincs hivatalosan kihirdetve, megállapításának és módosítása lehetőségének semmilyen jogi korlátja nincs, ugyanakkori jogi szankciók fűződnek a nem teljesítéséhez. Ez olyan hátrány a már működő szálláshely-szolgáltatók számára, mely már korábban megszerzett működtetési jog aránytalan korlátozását/megvonását jelenti.**

2.31 A kötelező minősítési rendszer alkalmatlansága mellett a szükségessége is vitatható. Talán nincs is más olyan szolgáltatói tevékenység, amely a „szerződéskötés” előtt annyi információt nyújtana a leendő vendégnek, mint a szálláshely-szolgáltatás. A hirdetésekben részletes, fotókkal ellátott információkhoz jut a vendég, amely alapján el

tudja dönteni, hogy foglal-e vagy sem. A szálláshely-közvetítő szervek honlapján általában közzéteszik a vendégek véleményét, és maga a szállás-közvetítő is kategorizálja a szállásokat a vendégvélemények, illetve a nyújtott szolgáltatások mennyisége alapján. Az új minősítési rendszer csak el fogja bizonytalanítani a vendéget, ha azt tapasztalja, hogy a csillagok, a fotók, a szállásközvetítők által adott besorolások és a vendégvélemények „nem találkoznak”. Erre elég nagy az esély s megkérdőjelezi az egész rendszer létjogosultságát. Álláspontom szerint a bejelentési és üzemeltetési feltételeket - a magánszálláshelyek vonatkozásában - jogszabályban kellene meghatározni, a minősítést pedig meg kellene hagyni egy kifejezetten erre a szálláshely-típusra vonatkozó, objektív és a gyakorlatban előzetesen kipróbált feltételrendszeren alapuló önkéntes lehetőségnek.

2.32 2020. évben a Kisfaludy-pályázat útján számos magánszálláshely újulhatott meg. Azonban bármennyire is szépen felújítottak egy szálláshelyet, nyilvánvalóan nem tudtak megfelelni azoknak a minőségi kritériumoknak, amely kb. másfél évvel később láttak napvilágot. A magasabb kategóriához szükséges eszközök, berendezések cseréjére ugyanakkor nincs lehetőség, ha azokat a pályázatból szereztük be, mivel fent kell tartani legalább 3 évig. Sokan érezzük úgy, hogy kaptunk pályázati pénzt, arra költöttük, amire a pályázati kiírás lehetőséget adott, és amikor már minden készen van, akkor kiderül, hogy a szépen felújított szállásunk magasabb kategóriához mégsem elegendő, mert pl. nincs széf, vagy nem 180 cm szélesek az ágyak, stb.stb.

2.33 Amennyiben a szálláshelyen tartózkodó vendég nem „együttműködő” a helyszíni szemle során, a kritériumok ellenőrzése vagy nem végezhető el, vagy pedig csak a vendég személyiségi jogainak sérelmét okozva végezhető el. A helyszíni szemle megghiúsulásának következményei azonban a szálláshely-szolgáltatót sújtják, egyrészt újabb költséget okozva, másrészt veszélyeztetve az üzemeltetési jogosultságát. **Az olyan szabályozás, amelynek az alkalmazása mások jogainak a megsértésével hajtható végre, lehetetlenné teszik a rendelkezések végrehajtását, álláspontom szerint nem csak korlátozza, hanem esetleg lehetetlenné is teszi az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében védett jogok gyakorlását.**

2.34 *Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.*

A szálláshely-minősítő szervezet honlapján közzétett tájékoztatás szerint a minősítési rendszer célja, hogy mind a külföldi, mind a belföldi vendégek *egyértelmű információt kapjanak* a Magyarországon hét szálláshely-típusban működő, mintegy 42 ezer szolgáltató által kínált szolgáltatás minőségéről.

Az, hogy a kialakított minősítési rendszer megfelel ennek a célnak, erősen vitatható. A vendég előtt a csillagok mögötti tartalom ugyanis nem ismert és jogszabályból nem is ismerhető meg, hogy mi a különbség egy két csillagos és egy négy csillagos szálláshely között; nem beszélve arról, hogy azt sem tudja, hogy mi a különbség az egyes szálláshely-típusok kritériumai között. Nem várható el a szálláskereső személyektől, hogy az interneten kutakodjanak annak megállapításához, hogy vajon mit jelent a szálláshelyet jelző csillag, milyen szolgáltatási feltételeknek kell megfelelnie a szálláshelynek.

Ha esetleg a vendég meg is találja a kritériumrendszert az interneten, akkor sem tudja pontosan, hogy mit tartalmaz pl. egy 4 csillagos magán szálláshely, mivel bizonyos számú minimumfeltételt nem kell teljesíteni, ha a pontok egyébként megvannak. A vendég tehát nem tudhatja, hogy melyek azok a 4 csillagos szálláshelyre előírt kritériumok, amelyeket az adott szálláshely nem teljesít. Így a csillagok szerinti „tájékoztatás” nem alkalmas a cél elérésére.

- 2.35 Hátrányos a magán szálláshelyek részére, hogy a minősítési rendszer a szállodai minősítési rendszeren alapul és a szállodához hasonlóan csillaggal jelölik. Az ugyanolyan jelölés megtévesztheti a szálláskeresőket, akik ez alapján nem tudnak különbséget tenni, hogy pl. hotelről vagy magán szálláshelyről van-e szó. A szálláshely és a vendég között egy szolgáltatási szerződés jön létre, amelynek lényeges tartalma a dolog természeténél fogva nincs írásba foglalva, de a vendég teljesen jogosan követelheti a jogszabályban rögzített feltételek teljesítését, azok mintegy a szolgáltatási szerződés részeivé válnak, ezért fontos az egyértelmű és világos feltételrendszer jogszabályban történő rögzítése.

A szálláshely-szolgáltató és a vendég közötti szolgáltatási szerződés mögöttes tartalma a vendég által csak az interneten történő kutakodás alapján ismerhető meg, holott – az éves szinten több mint tízmillió vendéget figyelembe véve – egy széles körben használt szolgáltatási szerződésről van szó.

Az olyan szabályozás, amely a vállalkozás és az általa nyújtott szolgáltatást igénybevevő vendég közötti szerződés mögöttes tartalmát „elrejtí”, megismerését megnehezíti, a felek között jogviták keletkezésére ad okot, hátrányos a vállalkozásnak és hátrányos a vendégnek is.

- 2.36 A minősítési eljárásért a szálláshely-szolgáltató igazgatási szolgáltatási díjat köteles fizetni, kivéve az első eljárást, amely ingyenes. Mértéke még nem ismert, mivel az erre vonatkozó miniszteri rendelet még nem jelent meg. Ez a költség három évenként fog jelentkezni és egy olyan eljárásért jelent fizetési kötelezettséget, amely álláspontom szerint szükségtelen mértékben és módon korlátozza a vállalkozási tevékenységet.
- 2.37 **Álláspontom szerint sem olyan alapvető jog, sem olyan alkotmányos érték nincs, amely igazolná a vállalkozás jogának eddigiekhez képest hátrányosabb korlátozását.**

Tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelme

- 2.38 Az Alaptörvény XXIV. cikke szerint *(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.*

Azzal, hogy a Kormány a felhatalmazó rendelkezések ellenére nem alkotta meg a minősítési eljárás részletes szabályait és az eljárás egy jogi normának nem tekintendő rend szerint folyik, nem biztosított a tisztességes eljárás követelményeinek a teljesülése. **Nincsenek jogi garanciák az eljárás határidejére, az eljáró személyek összeférhetetlenségére, szakmai tudásának biztosítására, nincsenek vele szemben erkölcsi követelmények (hatósági erkölcsi bizonyítvány), és a korrupció lehetőségének kizárására irányuló rendelkezések, esetleges vagyongyarapodása sem vizsgálható.**

A kötelező minősítés az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében a hatóságok részrehajlás nélküli, tisztességes módon történő ügyintézése iránti alapjogot biztosító normatív szabályok nélküli eljárásban folyik.

2.39 A minősítési eljárásban nem biztosított a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény 19. §. (1) bekezdésében foglaltak teljesülése, **mivel nincsenek rendelkezések a minősítést végző személyek összeférhetetlenségével kapcsolatban és ezt kifogásolni sem lehet az eljárásban, mivel az nem közigazgatási hatósági ügy.**

„19. § (1) A szolgáltatási tevékenység megkezdésével vagy folytatásával összefüggő közigazgatási hatósági ügyben az ügy tárgyilagossága megítélése nem várható el attól, aki

a) az ügyfél által folytatott vagy folytatni kívánt szolgáltatási tevékenységgel megegyező vagy azzal az igénybe vevők szempontjából - a szolgáltatási tevékenység folytatásának földrajzi kiterjedtségét és az adott szolgáltatás jellegét és a szolgáltatás által kielégített szükségleteket figyelembe véve - ésszerűen helyettesíthető szolgáltatási tevékenységet folytat, továbbá aki ilyen szolgáltató tulajdonosa, tisztségviselője, munkavállalója, vagy vele egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll, vagy

b) az a) pontban meghatározott személy hozzátartozója.”

Az a tény, hogy a szálláshely minősítését egy másik szálláshely-szolgáltató végezheti, aki esetleg egyúttal versenytárs, alapjaiban kérdőjelezi meg az egész eljárás tisztességességét.

2.40 A Korm.r. 7/A. §. (3) bekezdése szerint a jegyző köteles 6 évente legalább egy alkalommal ellenőrizni a szálláshely-szolgáltatót, amelynek során kiemelten vizsgálja azt, hogy a szálláshely megfelel a bejelentésben foglalt szálláshely-üzemeltetési tevékenység e rendeletben foglalt és a szálláshely-minősítő szervezet elektronikus felületén közzétett feltételeinek (Korm.rendelet 7/A. §. (6) bekezdés b) pontja). Az ellenőrzés során a szálláshely-minősítéssel kapcsolatban felmerült szakkérdésekben elsősorban a Magyar Turisztikai Minőségtanúsító Testület Nonprofit Kft-t jelöli ki.

2.41 A szakterületek ágazati követelményeiért felelős szervek kijelöléséről, valamint a meghatározott szakkérdésekben kizárólagosan eljáró és egyes szakterületeken szakvéleményt adó szervekről szóló 282/2007. (X.26.) Korm.rendelet 1. melléklet 14. sorában foglaltak szerint szálláshely-minősítéssel kapcsolatban felmerült szakkérdésben a Magyar Turisztikai Minőségtanúsító Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság a szakvélemény adására elsősorban jogosult szerv.

A jegyző ellenőrzési tevékenységét az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) szerint látja el.

Az Ákr. 22. §-a szabályozza – szakértőkre is vonatkozóan – az eljárásból történő kizárás szabályait:

22. § [A kizárás általános szabálya]

Az ügy elintézésében nem vehet részt az a személy, akitől nem várható el az ügy tárgyilagossága megítélése.

*23. § * [A kizárási okok]*

(1) Az ügy elintézéséből kizárt az a személy, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, az eljárás egyéb résztvevője és a támogató.

(2) Az ügy másodfokú elintézéséből kizárt, aki az ügy elintézésében első fokon részt vett.

(3) Az ügy elintézéséből kizárt az a hatóság, amelynek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti. A hatóság nem válik kizárttá azért, mert a határozatban megállapított fizetési kötelezettség teljesítése az általa megjelölt számlára történik.

(4) A jegyző kizárt annak az ügynek az elintézéséből, amelyben az illetékességi területének az önkormányzata, annak szerve vagy a polgármester ügyfél.

(5) Az ügy elintézéséből kizárt az a hatóság, amelynek vezetőjével szemben kizárási ok merül fel.

Az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény 2. §-a szerint igazságügyi szakértői tevékenységet erre feljogosított, cégjegyzékbe bejegyzett gazdasági társaság is folytathat.

„20. § (1) Igazságügyi szakértői tevékenységet az a társaság végezhet, amelyet az igazságügyminiszter - kérelemre - felvett a névjegyzékbe, és van igazságügyi szakértői tevékenység folytatására feljogosított tagja vagy alkalmazottja, akinek a szakértői kamarai tagsági viszonya nem szünetel, illetve nincs felfüggesztve. Az igazságügyminiszter azt a társaságot veszi fel a névjegyzékbe, amelyben a tagok több mint 50%-a igazságügyi szakértő.

Igazságügyi szakértői tevékenységet a társaság csak azon a szakterületen és azon tagja vagy alkalmazottja végezhet, aki a névjegyzékben az adott szakterületre bejegyzett szakértőként szerepel.”

Az Igazságügyi Minisztérium honlapján közzétett szakértői névjegyzékben jelenleg nem lelhető fel a szálláshely-minősítésre vonatkozó kategória, ezért erősen aggályos, hogy a kijelölt szerv rendelkezik-e egyáltalán ilyen tevékenységre jogosult, névjegyzékbe vett igazságügyi szakértővel. De még ha lenne is bejegyzett igazságügyi szakértője, a fent felhívott összeférhetetlenségi szabályok miatt akkor sem járhatna el egy hatósági eljárásban. **Ennek ellenére elsődlegesen ez a szerv fog szakértői véleményt adni a jegyző eljárásában, olyan ügyben, amelyben a vita tárgya éppen ezen szerv által lefolytatott minősítési eljárás. Az a tény, hogy a hatósági eljárásban nem biztosított az eljáró szakértő függetlensége, sérti a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot.**

Tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme

2.42 Az Alaptörvény XXVII. cikke szerint (1) bekezdése szerint „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Álláspontom szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz tartozik – hasonlóan a tisztességes hatósági eljáráshoz - a szakértők kizárására vonatkozó szabályok betartása is. A Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 301. §-a szerint – melyet a közigazgatási perekben is alkalmazni kell -

„301. § [Szakértő kizárása]

(1) Szakértőként nem járhat el,

a) akire a 12. § a)-c), e) vagy f) pontjában meghatározott kizáró ok áll fenn,

- b) aki az ügyben mint bíró vett részt,
c) aki olyan gazdasági társaságnak vagy szolgáltatónak tagja, alkalmazottja, amely az ügyben szakértőként már korábban eljárta.
- (2) Szakértőként nem lehet alkalmazni azt a gazdasági társaságot vagy szolgáltatót, amelynek tagjával vagy vezető tisztségviselőjével szemben a 12. § a)-c) vagy e) pontjában, illetve vezető tisztségviselőjével szemben a 12. § f) pontjában meghatározott kizáró ok és azt a szakértői intézményt, intézetet, testületet, szervet vagy szervezetet sem, amelynek vezetőjével, elnökével szemben a 12. § a)-c), e) vagy f) pontjában meghatározott kizáró ok áll fenn.”

A hatályos szabályozás a bírósági eljárásban olyan szervnek a szakértői véleményét rendeli elsődlegesen beszerezni, amely szerv a jogorvoslattal támadott eljárásban részt vett, illetve annak vezetője, továbbá az eljárás tárgya éppen a kijelölt „szakértő” tevékenysége. Ez ellentétes a szakértői összeférhetetlenséggel kapcsolatos fenti szabályokkal és kétségesse teszi a tisztességes bírósági eljárás lefolytatásának lehetőségét.

A jogorvoslathoz való jog sérelme

- 2.43 Az Alaptörvény XXVIII. cikke szerint (1) *Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.*

A Kertv. 6/J. §-a rendelkezik arról, hogy *az a minősített szálláshely, amelyre nézve a szálláshely-minősítési eljárás jog- vagy érdeksérelemmel jár, az eljárással kapcsolatban panasszal fordulhat a szálláshely-minősítő szervezet vezetőjéhez, aki a panaszt közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.*

Azzal, hogy a jogalkotó „panaszról” rendelkezik, arra lehet következtetni, hogy nem tartja az ügyet közigazgatási ügynek, hiszen a panasznak nem kell feltétlenül egy kérelmet tartalmaznia, míg a kérelemnek – amellyel indulhat egy közigazgatási eljárás – igen és ahhoz az eljáró szerv kötve is van. Így kétséges, hogy a „panaszos” és a szálláshely-minősítő szerv vezetője közötti „ügy” – annak ellenére, hogy a panasz elbírálása közig. hatósági eljárásban történik -, egyáltalán olyan közigazgatási jogvita, amely ellen közigazgatási pernek van helye. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 1. §-a alapján a közigazgatási bíróság közigazgatási jogvitában jár el, melynek ismérveit a 4. §-ban szabályozza, s ennek alapján fogja a közigazgatási bíróság eldönteni, hogy befogadja-e a kérelmet vagy sem. **Az a tény, hogy nem lehet egyértelműen megállapítani a szálláshely-minősítő szerv vezetője általi „döntés” elleni jogorvoslati lehetőséget, sérti a jogorvoslathoz való jogot egy olyan ügyben, amelyről egy vállalkozás léte vagy nem léte, továbbá üzleti lehetősége függ.**

Amennyiben a közigazgatási bíróság nem fogadja be a keresetet, nincs más lehetőség, mint a szálláshely-minősítő szervezet vezetőjének döntésén alapuló jegyzői eljárásban meghozott döntés bírósági megtámadása, amely jogorvoslati út tetemes szellemi és anyagi ráfordítást igényel (ügyvédi költség, eljárási költségek), **az eljárások kimenetele pedig előre látható, tekintettel arra, hogy mind a jegyző, mind a bíróság előtti eljárásban a szálláshely-minősítő szervezet a szakértői vélemény adására elsődlegesen kijelölt szakértő.**

A jegyző a szálláshely minősítésének bejegyzését a szálláshely-minősítő szervezet tanúsítványa alapján teszi meg. Amennyiben nem hoz formális határozatot, akkor még fenti lehetőség sincs a vitatott minősítés megtámadására.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése védelemben részesíti a jogorvoslathoz való jogot. A fent részletezett helyzet miatt **a szálláshely-minősítési eljárásban elszenvedett jog- és érdeksérelmem esetén hatékony jogorvoslatra nem számíthatok.**

h) Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Ezennel nyilatkozom, hogy személyes adataim, illetve azonosításomra alkalmas adataim közzétételéhez nem járulok hozzá

Érintettséget alátámasztó dokumentumok, mellékletek

- 1.) Magán szálláshely nyilvántartásba vételét igazoló 999/2013/03 határozat
- 2.) Adatváltozás miatt nyilvántartásba vételt igazoló 1448-03/2021 határozat
- 3.) Magán szálláshelyek minősítésének eljárásrendje
- 4.) Jelentkezési felhívás szálláshely-minősítő auditornak
- 5.) Magán szálláshelyek és egyéb szálláshelyek kategorizálása

2022. február 14.

